

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 619:616:98:579.873.21:631.153.7

**АЛЕРГІЧНА РЕАКТИВНІСТЬ ІНФІКОВАНИХ ТУБЕРКУЛЬОЗОМ
ТВАРИН В УМОВАХ ВПЛИВУ ІОНІЗУЮЧОЇ РАДІАЦІЇ**

Кассіч В.Ю.¹, доктор ветеринарних наук, професор

Ушкалов В.О.², доктор ветеринарних наук, професор

¹Сумський національний аграрний університет, м. Суми.

²Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ

Алергічне дослідження є основним методом прижиттєвої діагностики туберкульозу ссавців та птиці. Відомо про зниження діагностичної цінності алергічних реакцій після опромінення тварин в наслідок прояву неспецифічних, псевдоалергічних реакцій на туберкулін. Іонізуюча радіація впливає на прояв туберкулінової чутливості, перебіг туберкульозу та аутоімунні процеси в організмі. В роботі визначено вплив радіоактивного опромінення на алергічну реактивність експериментально заражених збудниками туберкульозу лабораторних тварин.

Через 14–60 діб після зараження збудниками туберкульозу *M. bovis*, *M. tuberculosis* та *M. avium* у 90–100 % лабораторних тварин розвивались алергічні реакції на ППД-туберкулін для ссавців та птиці, переважно на гомологічний алерген. Алергічна реактивність зберігалась до 90 доби дослідження.

Після опромінення сублетальними дозами гамма-променів у мурчаків розвивались неспецифічні реакції на туберкулін, малеїн та бруцелін. У незаражених збудником туберкульозу мурчаків через 7 діб після опромінення гамма-випромінюванням спостерігали неспецифічні реакції на мікобактеріальні алергени при дозовому навантаженні 200 Р у 16,6 %; 150 Р – 5,3 % по групі, а через 27 діб у опромінених дозами 50 Р та 100 Р у 25 % та 33 % досліджених тварин, відповідно. Реакції проявлялись у вигляді інфільтратів на місці введення алергену з некрозом у центрі і за часом розвивалися в ті ж терміни, що й специфічні туберкулінові реакції.

У інфікованих збудником туберкульозу та інтактних тварин через 60 діб після опромінення в дозах 50 Р, 100 Р та 150 Р виникали поодинокі реакції на бруцелін та малеїн. Прояв неспецифічної алергії у опромінених лабораторних тварин залежить від потужності дози опромінення та радіочутливості тварин. Необхідні подальші дослідження алергічної реактивності опромінених неблагополучних щодо туберкульозу сільськогосподарських тварин.